

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՌԹՆԵԱԿԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՁ

Նախորդ տարիներուն նման, այս տարուան Գունուար ամսուան վերջին երկու կիրակիներուն միջև ինկող շաբաթը (Գուն. 22-24) նկատուած էր իբրև Եկեղեցիներու Միութեան Եօթնակ: Ութ օրերու ընթացքին տեղի ունեցան 10 հաւաքոյթներ, ամէն երեկոյ Ս. Քաղաքիս տարբեր յարանուանութեանց պատկանող եկեղեցիներէն մէկուն մէջ, իսկ զոյգ կիրակիներուն՝ զոյգ հաւաքոյթներ:

Կիրակի, 22 Գունուար, կէսօրէ առաջ ժամը 9ին, Ֆրանչիսկեաններու Ս. Փրկիչ Մայր Եկեղեցին մէջ մատուցուած Ս. Պատարագի ընթացքին, Լատին համայնքի նորընտիր Հովիւ Հայր Ըօրճ Ապու-Պազէն բացումը կատարեց հանդիսութեանց, խօսելով Եկեղեցիներու մերձեցման և համագործակցութեան անհրաժեշտութեան մասին՝ մանաւանդ քրիստոնէութեան կեդրոն այս ստանին մէջ, ուր սակայն զժառանգաբար փոքրամասնութիւն մը կը կազմեն քրիստոնեաներ: Քարօզի վերջաւորութեան ըսաւ. — «Աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ Եկեղեցիներու Միութեան Եօթնակի սահմանուած օրերն են Գունուարի 18-25ը: Սակայն, որովհետեւ մեր Հայ եղբայրները Միաւնդը Գունուարի 19ին կը տօնեն, եօթնակը կը կատարուի քանի մը օրերու յապաղումով: Ան բազմաթիւ յայտանց որ մօտ ապագային քրիստոնեայ համայնքներ համաձայնութեան գտն գէթ մեր կրօնքին երկու մեծագոյն տօները՝ Ս. Զատիկը և Ս. Միաւնդը միասին տօնակատարելու համար:

Նոյն երեկոյ ժամը 4ին, Շմիթ Աղջկանց Դօլէճի ընդարձակ սրահը կը յորդէր ամենազգի հաւատացեալներու բազմութեամբ: Ուրիշ տարիներու նման, կրօնական համերգ մըն էր կատարուածը:

Երկու ժամերու ընթացքին յաջորդաբար հանգէս եկան Յոյներու, Հայերու, Ֆրանչիսկեան Հայերու, Լուսաբականներու և Ֆրէրներու վարժարանի երգչախումբերը, ներկաներուն հրամցնելով կրօնական երաժշտութեան նմուշներ: Հայերը միակն էին որ կրօնականին (առաւելաբար Ս. Միաւնդեան մեղեդիներ՝ երգուած զեկովարութեամբ Ս. Աթոռոյս Դպրապետ Պրն. Սահակ Գալայճեանի) քովն ի վեր հանդէս եկան աշխարհիկ կատրններով: Ս. Աթոռոյս երկսեռ երգչախումբի անդամներէն Պրք. Ալեքս Գալայճեան և Յովհաննէս Պետրոսեան մեներգեցին: Իւրաքանչիւր կտորի համար անգլերէն լեզուով հարկ եղած բացատրութիւնները տուաւ Հոգշ. Տ. Հայկազուն Արղ. Մելիգոնեան, խորք ելոյթները, բայց մանաւանդ հայկականները, արժանացան ներկաներու արտաբերած ծափահարութիւններուն:

Յաջորդ օր, Երկուշաբթի, 23 Գունուար, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցին լեցուն էր արդէն զանազան յարանուանութիւններու պատկանող եկեղեցական թէ աշխարհական հաւատացեալներով: Կէս ժամ աւելի հաւաքոյթի ընթացքին կատարուեցան Հայց. Եկեղեցւոյ ճաշու ժամերգութեան աղօթքներ և Ս. Գրական ընթերցում-

ներ: Երեկոյթը բացաւ Անկիւքան Արքեպիսկոպոս Գերշ. Յայէք Հատա-
տաա, Տէրունական աղօթքի արտասանութեամբ: Հապէշ վարդապետ մը
եթովպերէն լեզուով կարդաց Պօղոս Առաքեալի Թուղթերէն հատուած մը,
իսկ Յրանչիսկեան Հայր Իկնաղիօ Մանչինի՝ Ֆրանսերէն լեզուով Աւե-
տարանական ընթերցուած մը: Հայերէն լեզուով ընթերցումները կատա-
րեց Հոգշ. Տ. Ասպետ Արդ. Պալեան: Հաւաքոյթը փակուեցաւ Գերշ. Տ.
Շահէ Արքեպս, Աճէմեանի օրհնութեամբ:

Երեքշաբթի, 24 Յունուար, Երեկոյեան ժամը 5ին, Երկաթուղիի
կայարանին մօտը գանուող Սկովտական Ս. Անդրէաս եկեղեցիին մէջ էր
հաւաքոյթը: Առաջին տարին էր որ յիշեալ եկեղեցիին մէջ կը կատար-
ուէր նման արարողութիւն մը: Հոն փութացած էին զանազան յարան-
ուանութիւններէ ներկայացուցիչներ, որոնց կարգին Հոգշ. Տ. Հայկա-
զուն Արդ. Մելիգոնեան և Հոգշ. Տ. Բարսեղ Արդ. Գալէմտէրեան: Երրա-
յերէն, անգլիերէն, արաբերէն և գերմաներէն լեզուներով կատարուած
Ս. Գրական ընթերցումներէ ետք, Հոլանտացի Բողոքական Երէց Տքթ.
Քուս Սքօնըլէլտ խօսեցաւ եկեղեցիներու Միութեան զաղափարին շուրջ:
Համայնքի Հովիւ Վերապատուելի Թօմ Հուսթօն բրաւ կործ աղօթք մը,
իսկ Լուսերականներու Երէցը՝ Փրօփոթ Հէլմութ Կլաթթէ փակեց հա-
ւաքոյթը իր օրհնութեան խօսքով:

Չորեքշաբթի, 25 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Բեթղեմէմի
ճամբուն վրայ գանուող Թանթուրի Էքսմէնիք կեդրոնի մատուռին մէջ
էր հաւաքոյթը: Հովառակ փոթորկատ օդին և վայրին հեռաւորութեան,
հոն փութացած էր կոկիկ բաղմունքիւն մը այլազան քրիստոնեայ յա-
րանուանութիւններէ: Այդ օր մեր Անուանակալութեան նախատեսակը
Ըլլալուն, Հայեր չմասնակցեցան գրեթէ ամբողջութեամբ Ս. Գրական
ընթերցումներէ և հոգևոր երգերէ բաղկացած այդ հաւաքոյթին:

Հինգշաբթի, 26 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3.30ին, Սիոն լի-
րան Վերջին Ընթրիքի վերնատան մէջ կայացաւ վեցերորդ հաւաքոյթը
եկեղեցիներու Միութեան: Կատարուեցան ընթերցումներ Հին և Նոր
Կտակարաններէն: Յոյն-Վաթնիկ եկեղեցիի երկսեռ երգչախումբը հան-
դէս եկաւ կրօնական երգերով: Գերշ. Տ. Շահէ Արքեպիսկոպոս կատա-
րեց փակումը Երեկոյթին:

Ուրբաթ, 27 Յունուար, Երեկոյեան ժամը 5ին, Յրանչիսկեաննե-
րու Մայր Եկեղեցին լիցուն էր հոգևորական և աշխարհական գէմքերով:
Մէկ ժամ տեղող տպաւորիչ հանդիսութեան մը ընթացքին, կարդացուե-
ցան Սաղմոսներ և եղան քանի մը լեզուներով Ս. Գրական ընթերցում-
ներ: Համայնքի Հովիւ Հայր Ծօրճ խօսք առնելով շեշտեց այն բարիք-
ները՝ զորս քրիստոնեայ համայնքներ պիտի ստանան իբրեւ պտուղը
համագործակցութեան ու մերձեցման: Համբաւուար երգեհոնահար Օկիւս-
թին Լամա ներկաները ոգևորեց իր նուագած հոգևոր երաժշտութեան
կտորներով:

Շաբաթ, 28 Յունուար, կարգը եկած էր Յոյն-Օրթոտոքս հա-
մայնքին, որ ամենէն բազմամարդը կը նկատուի Ս. Երկրին մէջ: Կէ-
սօրէ ետք ժամը 4ին, Յունաց Պատրիարքարանի ճամբուն վրայ գան-
ուող Ս. Նիկողայոս Սքանչելագործ Հայրապետի անունը կրող վանքի
գոգարիկ եկեղեցին լիցուն էր հաւատացեալներով: Մէկ ժամուան ընթաց-
քին ներկաները ունկնդրեցին Բիւզանդական Եկեղեցիի Կիրակմուաքի
ժամերգութեան հոգեգմայլ մեղեդիները և դիտեցին հացօրհնէքի արա-

բողոքով իւնք: Հայր Մելիքանն անդին էն լեզուով արտայայտուեցաւ վերջին տասնամեակներուն ընթացք առած ու ծաւալած էքումէնիք շարժումին մասին:

Կիրակի, 29 Յունուար, փակման օրն էր Եօթնեակին: Կէսօրէ տասջ ժամը 11ին, Ֆրանչիսկեաններու Մայր Տաճարին մէջ մատուցուեցաւ Մարտիրոս ծէսով Ս. Պատարագ: Պատարագեց և քարոզեց Ս. Երկրի Մարտնիթ փաքրով իւ համայնքի հովիւը՝ Հայր Օկիւսթին Հարֆուշ, յորդորելով աշխարհականները որպէսզի իրենց կարելիութեան սահմանին մէջ զօրավիգ կանգնին հազարականներուն՝ Եկեղեցիներու Միութեան բաղձալի երազի իրազօրման ճամբուն վրայ:

Փակման հաւաքոյթը կատարուեցաւ նոյն երեկոյ ժամը 6ին, Անկէրքաններու Սէյնթ Ճօրճ Եկեղեցին մէջ: Հաղառակ վայրին հետուաբովեան, բազմութիւն մը փութացած էր լեցել Եկեղեցին: Մեր կողմէ ներկայ էին դարձեալ Հոգշ. Տ. Տ. Հայկազուն և Բարսեղ Արեղանբեր: Անկէրքան Արքեպս. Գերշ. Տ. Ֆայէք Հաթատա և Արար-Լուտերականներու Երէց Տաւադ Հաթատա ըրին մասնաւոր ազօթքներ՝ Եկեղեցիներու Միութեան համար: Սրտագրաւ էր պահը երբ այլազան համայնքներու պատկանող հաւատացեալներ ծնրադիր արաստանցին քրիստոնեայ Եկեղեցիներու «Հաւատամք»ը և քիչ հաք Տէրունական Ազօթքը՝ իւրաքանչիւրը իր մայրենի լեզուով:

Գ.